Poštnina plačana v gotovini

Cena 1.50 din

Mestno načelstvo, uprava arhiva Ljubljana

NOVA DOBA

Izhaja vsak petek ob 16. // Naročnina znaša mesečno po pošti 5 din, v Celju z dostavo na dom po raznašalcih 5·50 din, za inozemstvo 10 din // Uredništvo: Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1, pritličje, desno; uprava: levo // Telefon štev. 65 // Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani štev. 10.666

Leto XXI. Celje, petek 20. oktobra 1939 Štev. 43.

Širite „NOVO DOBO“!

Diplomatske in vojaške bitke

Neuspeh moskovskih razgovorov — Podpis vojaške pogodbe med Anglijo, Francijo in Turčijo — Konferenca poglavarjev severnih držav v Stockholmu — Vojni dogodki

Razgovori turškega zunanjega ministra Saradzogla v Moskvi niso rodili pričakovanega uspeha. Kakor poročajo, sta bili glavni oviri za uspešen zaključek razgovorov ruske zahteve glede Dardanel in turške obveznosti do drugih držav, ki jih Turčija ne mara kršiti. Saradzoglu je v sredo odpotoval iz Moskve v Ankaro. Njegovo slovo od Moskve je bilo zelo prisrčno. Pogajanja se bodo še nadaljevala.

V četrtek je bila v Ankari podpisana angleško-francosko-turška pogodba, ki določa avtomatično medsebojno pomoč Anglije, Francije in Turčije v primeru napada na eno izmed podpisnic pogodbe ter na Romunijo in Grčijo. Določbe te pogodbe pa Turčije ne vežejo v primeru, da bi se morala Turčija zaradi njenega izvajanja zaplesti v vojno z Rusijo. Pogodba je sklenjena za 15 let ter predstavlja velik uspeh angleške in francoske diplomacije.

V četrtek je bila v Stockholmu zaključena konferenca poglavarjev Norveške, Danske, Švedske in Finske. Skandinavske so na tej konferenci potrdile svojo nevtralnost in podprle Finsko v njeni borbi za svobodo in samostojnost.

Na zapadni fronti so izvedle nemške čete prvo ofenzivo v Posarju. Nemške čete so imele težke izgube in so si priborile nekaj ozemlja. Nemške podmornice so vdrle v oporišče angleške mornarice Scapa Flow ter potopile angleško linijsko ladjo »Royal Oak« in poškodovale oklopno križarko »Repuls«. Angleži so doslej potopili že okrog 22 nemških podmornic.

Politika

Revščina in pustolovstvo

V rubriki »Kaj bi bilo treba ukreniti proti korupciji, špekulaciji in zlu vsake vrste« objavlja zagrebška »Nova riječ« sledeče:

Mi smo revna država. Revna kmečka država.

To spoznaje bi bilo treba plakatirati po ulicah, tiskati na čelu vseh časopisov, predvsem pa staviti v vseh uradih pred oči uradnikov, zlasti onih, ki odločujejo in imajo opravka z denarjem.

Od ustanovitve te naše države smo si vsi sugerirali docela nasprotno misel: Mi smo bogata država, imamo vsega, česar nam srce poželi: na zemlji in pod zemljo. Hrane v izobilju, rud, kolikor želimo. Začeli smo tudi kopati zlato in nihče ni vprašal, ali nas morda ne stane sama produkcija več, kakor če bi kupili zlato v tujini.

V prvih letih po vojni je bila dobra konjunktura, imeli smo dobre žetve, svoje proizvode smo lahko povsod dobro plasirali in vnovčili. To nas je še bolj zapeljalo.

In začeli smo živeti na veliko. Razni vojni bogataši so s svojo razsipnostjo parvenijev povečevali našo prevaro, dokler niso začeli po vrsti propadati. Oni, ki so upravljali našo državo, so se postavljali, kakor da upravljajo kakšno bogato državo. Mestni element, ki je bil blizu vladajočim in neposredno zainteresiran, razni bančniki in tako zvani gospodarstveniki so odločevali o naši carinski in tarifni politiki ter imeli v vidu samo svoje interese, ne pa interesov celote.

Ko je v dobi diktature nastopila težka gospodarska kriza, se ti upravitelji države niso ustavili, marveč so nadaljevali pustolovstvo.

Treba je samo iznesti točne številke o gradnji ogromnih palač, predvsem v Beogradu, a tudi širom države. Ali odgovarja našemu gospodarskemu položaju gradnja palače, recimo agrarne banke, za sto milijonov? Ali ne izgledajo vse te sijajne banske palače v petih ali šestih banovinah kakor pest na oko ali kakor cilinder na bosem človeku? V Banjaluki, sredi najbolj zapuščene in najrevnejše pokrajine, kjer spi kmet na zemlji in mu služi za zglavje poleno, a jé kruh, ki bi ga mestni človek ne pokusil, — se šopiri sijajno opremljena banska palača, v kateri večine prostorov sploh ne uporabljajo!

Že sedaj občutijo na merodajnih mestih težke posledice one hazardne gospodarske politike g. Stojadinovića, ki je to prevaro o našem bogastvu stopnjeval s svojo razsipnostjo do vrhunca. Seveda je vsakdo rad verjel, da nam gre čudovito dobro in da hitimo v čedalje večje blagostanje. Vse to pa je bil navaden bluff. Prav tako se je sedaj razblinil sen o zavidljivem položaju nevtralca, ki bo mirno trgoval in mastno služil, ko bodo drugi prelivali svojo kri...

Nova vlada naj bi zaradi tega sestavila komisijo za varčevanje, ki naj bi na vseh pristojnih mestih proučila poslovanje, da se ugotovi, kje bi bilo treba izvesti temeljite prihranke.

Zanimiv sestanek v Ljutomeru

»Jutro« je objavilo 18. t. m. naslednje poročilo iz Ljutomera:

Prejšnjo nedeljo je bil v Ljutomeru sestanek voditeljev tako zvanega kmečko-delavskega gibanja. Sestanek so organizirali lekarnar Gradišnik in odvetnik dr. Dobovišek iz Celja ter bivši poslanec Pevec iz Ormoža. Udeležili so se ga med drugim tudi bivši banovinski svetnik JRZ Janžekovič iz Male Nedelje, župnik Povše iz Klanjca na Hrvatskem in Bratko kot odposlanec tako zvane Lončarjeve grupe iz Ljubljane. Predsedoval je trgovec Horvat iz Male Nedelje. Že pri njegovem otvoritvenem nagovoru pa je prišlo do nesoglasij. G. Horvat je namreč ostro nastopil proti temu, da se v kmečke zadeve mešajo »advokati, profesorji, apotekarji in sploh gospoda«, ter si je zlasti privoščil ljubljanske »kavarniške kmete«. Njemu se je pridružil g. Janžekovič, ki je poudarjal, da naj kmet vodi le kmeta. Delegat iz Lončarjeve skupine g. Bratko je protestiral, da je bil sestanek sklican brez sporazuma z ljubljanskim vodstvom »kmečkega gibanja«. Prečital je pismo, ki so ga podpisali dr. Lončar, dr. Vavpetič, Kreutzer, Udovič in Novak iz Ljubljane. Med predsednikom Horvatom in Bratkom je prišlo do ostre polemike. Nato se je oglasil lekarnar Gradišnik, ki je govoril o potrebi, da je kmet sam sebi voditelj. Obžaloval je, da je ljubljanski odbor neagilen. Če gospodje ne bodo drugače in več delali, jih bo treba odžagati. Župnik dr. Povše je svaril pred spekulacijami izvestne gospode, ki meni, da ji bo dr. Maček pomagal na konja. Neprestano hodijo v Zagreb po nasvete. Govornik je povedal, da je dr. Maček rekel: »Kaj hodijo ti Kranjci vedno k meni? Naj si vendar sami uredijo svoje zadeve!« G. Kodrič iz Mokronoga je obtoževal ljubljansko kmečko gospodo, da ji je vsak šribar ljubši kakor mali obrtnik ali kmet. Nato so razpravljali, kaj naj se zahteva od vlade, v kateri je dr. Maček podpredsednik, za slovenskega kmeta in obrtnika, zlasti glede davkov in obrestne mere

Ko je prišlo na vrsto vprašanje pripravljalnega odbora za ustanovitev nove stranke, so se pokazala nova nasprotstva. Štajerci so bili za to, da si sami izberejo svoje odbornike, ljubljanski delegat je protestiral. Pri tem je prišlo do ostrega spopada med Bratkom in dr. Doboviškom, ki mu je Bratko očital njegovo znano zadevo iz narodne skupščine, češ da ljudje, ki so bili izvoljeni na listi dr. Mačka, a so ga potem izdali, sploh ne bi smeli več govoriti

Bronhi

„UNION“ SPECIJALITET

Pikre opazke so padale tudi na naslov bivšega poslanca Pevca. Štajerci so dokazovali, da grupa dr. Lončarja nič ne pomeni, češ da je njen voditelj kot kandidat menda od vseh dobil najmanj glasov. Kranjci so vračali milo za drago, češ da se mariborska gospoda, ki je bila do včeraj v vseh mogočih strankah, dokler so bile na oblasti in so ji mogle dajati mestne sinekure, sedaj štuli za kmečke voditelje. Sestanek je bil predčasno prekinjen. Že pripravljena resolucija ni bila izglasovana in tudi do drugih sklepov ni prišlo.

Še vedno prejemajo plačo!

Zagrebška »Nova riječ« poroča, da g. Simonović, imenovan Čaba, bivši predsednik bivše narodne skupščine, še vedno prejema celo plačo obenem s podpredsednikom in s člani administrativnega odbora, kakor da bi skupščina še obstojala.

Cerkev in politika

»Delavska pravica«, glasilo krščanskega delovnega ljudstva, objavlja naslednje besede papeža Pija XI.: »Cerkev in vsi njeni predstavniki katere koli hierarhične stopnje ne morejo biti politična stranka, niti zagovarjati politike kake stranke, ki že po svoji naravi išče posamezne koristi, toda ko dela za skupno dobro, ga vidi vedno le skozi prizmo svojega posameznega gledanja.«

Nizozemska kraljica

je dala vse svoje avtomobile na razpolago vojaškim oblastem, sama pa se vozi sedaj samo s kolesom.

Porušenje italijanskega poslaništva v Varšavi

Nemci so uradno poročali, da so nemški topovi izmed poslaništev v Varšavi najhujše poškodovali poslopje italijanskega poslaništva, ki je bilo pri obstreljevanju docela porušeno.

Domače vesti

— **Kneginja Olga predsednica Rdečega križa.** Nj. Vis. knez namestnik Pavle je vsled preobremenjenosti odložil funkcijo predsednika Rdečega križa kraljevine Jugoslavije. Z ukazom kraljevih namestnikov je imenovana Nj. Vis. kneginja Olga za predsednico Rdečega križa.

— **Ga. Olga Balonova †.** Sinoči je umrla v Mariboru po daljšem trpljenju gospa Olga Balonova, tašča odvetnika g. dr. Lipolda. Ime pokojne gospe Balonove je tesno povezano z vsemi našimi nacionalnimi in humanitarnimi organizacijami ob naši severni meji. Njeno neumorno prizadevanje za ustanovitev Počitniškega doma kraljice Marije na Pohorju je bilo kronano s polnim uspehom in ne najde zlepa primere in pravilne označbe. Kaj je pomenila gospa Balonova za to veliko ustanovo, namenjeno naši mladini, bodo znali ceniti še pozni rodovi. Širom Slovenije in preko njenih meja je bil znan gostoljubni dom gospe Balonove nekdaj na Bizeljskem in pozneje v Mariboru, kamor se je preselila, da začne v novih razmerah z vso njej lastno sposobnostjo in globokim razumevanjem služiti velikim nalogam, ki jih je naš narodni razvoj dodelil našemu obmejnemu Mariboru. Ob njeni prerani smrti, ki je prekinila delo plemenite na-

rodne gospe, žaluje slovenski Maribor z vsemi onimi organizacijami, v katerih je gospa Balonova delovala tako vidno v dobro naroda in domovine. Naj počiva v miru v lepem in častnem spominu, ki si ga je ustvarila s svojim delom! Žalujoči rodbini dr. Lipoldovi naše iskreno sožalje!

— **Strokovni tečaji Zavoda PO Zbornice za TOI v Celju, Mariboru in Novem mestu.** Zavod za pospeševanje obrti Zbornice za TOI v Ljubljani namerava prirediti v teku jeseni, zime in pomladi več strokovnih tečajev za mojstre in pomočnike pri svojih poslovalnicah v Celju, Mariboru in Novem mestu. V poštev bodo prišli tečaji za obrtno knjigovodstvo in kalkulacijo, za strokovno risanje, blagoznanstvo, terminologijo in slogoznanstvo ter splošni tečaji za pripravo na mojstrski izpit. Ker bo prireditev tečaja odvisna od tega, kolikor bo prijavljencev in za katere vrste tečajev se bodo zanimali, vabimo, da se oni obrtniki in pomočniki, ki bi želeli obiskovati katerega izmed navedenih tečajev, prijavijo s posebnim dopisom in navedbo točnega naslova, kakor tudi označbo, kateri tečaj bi hoteli obiskovati, najkasneje do 30. t. m. Prijavo je treba poslati za interesente iz novomeškega okoliša poslovalnici Zavoda PO Zbornice za TOI v Novem mestu, iz celjskega okoliša poslovalnici Zavoda PO Zbornice za TOI v Celju, iz mariborskega okoliša pa poslovalnici Zavoda PO Zbornice za TOI v Mariboru. Prijavljeni bodo prejeli podrobnejša pojasnila pismeno.

— **Ustanove sklada viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja za podpiranje osiromašenih in onemoglih bivših pripadnikov Zbornice za TOI.** Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razpisuje za leto 1939. za uboge onemogle bivše svoje pripadnike in njihove vdove ustanove po 50, 100 in 200 din. Prosilci naj vložijo pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani do 15. novembra 1939 prošnje, podprte z dokazili in opremljene s potrdilom občinskega urada in pristojnega združenja, da je prosilec svojčas izvrševal samostojno obrt ali trgovino, a je sedaj zaradi onemoglosti ali obubožanja ne more več izvrševati, odnosno da je prosilka onemogla ali obubožana vdova bivšega zborničnega pripadnika. Prošnjo mora vlagati vsak prosilec zase. Prošenj, sestavljenih po skupinah, in prošenj prosilcev, ki nikdar niso izvrševali samostojno kake obrti ali trgovine, zbornica ne more upoštevati.

Dr. Bogomir Skaberne †

V torek je umrl na Dečkovem trgu 4 v Celju po dolgem trpljenju v starosti 36 let profesor in novinar g. dr. Bogomir Skaberne.

Pokojni se je rodil 15. septembra 1903 v Celju. Tu je dovršil gimnazijo in maturiral l. 1922. Kot odločno nacionalen mladenič je vstopil l. 1919. v Celjsko legijo in se udeležil bojev za osvoboditev Koroške. Po maturi se je posvetil novinarstvu. Najprej je deloval v uredništvu »Napreja« v Ljubljani in nato v uredništvu »Belgrader Zeitung« v Beogradu. Potem se je vpisal na ljubljansko univerzo in se posvetil najprej pravnim, nato pa filozofskim študijem. Studiral je germanistiko, primerjalno književnost, primerjalno jezikoslovje in slovansko filologijo. Filozofske študije je končal z lepim uspehom. Po visokošolskih študijah se je spet posvetil novinarstvu in je vodil celjsko uredništvo »Jugoslovana«, nato pa celjsko uredništvo »Mariborer Zeitung«. Leta 1933. je odpotoval v Berlin in se posvetil specialnemu študiju časopisne vede. Na Vidov dan 1936 je bil na berlinski univerzi promoviran za doktorja časopisne vede. Napisal je inavguralno disertacijo »Začetki jugoslovenskega tiska in težnje po jezikovni enotnosti«. Ta tehtna razprava je bila razstavljena na novinarski razstavi l. 1937. v Ljubljani. V Berlinu se je mnogo udejstvoval v življenju jugoslovenskih akademikov ter prirejal propagandna predavanja o Jugoslaviji. Ko se je vrnil jeseni 1936 v Celje, da nadaljuje svoje delo na področju časopisne vede in publicistike, se ga je lotila huda živčna bolezen, ki ji je po treh letih podlegel v najlepši moški dobi.

Pokojni dr. Bogomir Skaberne je bil zelo nadarjen, široko razgledan, značajen, srčno dober in odločno nacionalen mož, čigar smrt globoko obžalujejo številni iskreni prijatelji in znanci. V četrtek popoldne ga je spremila velika množica do njegovega poslednjega doma na mestnem pokopališču. Ker je bil pokojni rezervni poročnik, sta ga spremila na zadnji poti tudi vojaška godba in vod vojaštva, ki je oddal ob odprtem grobu častno salvo.

Dr. Bogomiru Skabernetu bodi ohranjen časten spomin, kruto prizadeti materi in sestri naše iskreno sožalje!

Celje in okolica

c **Slovanski pokret »Slovanska misel«.** Kakor smo poročali v zadnji številki, je pretekli petek obiskal naše uredništvo opolnomočeni minister v p. g. Vladislav Savić, predsednik slovanskega pokreta »Slovenska misao« v Jugoslaviji. Zaradi razširjenja in poglobitve tega pokreta, ki ima v Beogradu svoj akcijski odbor in izdaja tudi že svoje glasilo »Slovenska misao«, je prispel g. minister Savić na svojem potovanju po Sloveniji tudi v Celje in stopil v stik s predstavniki nacionalnih in kulturnih organizacij, ki so se zbrali pretekli petek zvečer v salonu Celjskega doma na intimen razgovor. V izčrpnih, stvarnih in tehtnih izvajanjih, ki so bila prežeta z globoko vero v kulturno in nacionalno poslanstvo slovanstva, je g. minister Savić obravnaval vse glavne probleme, ki v današnjih usodnih zgodovinskih dneh stopajo pred nas Jugoslovene kakor tudi pred vse Slovane. S prepričevalnim pozivom, da se naj pokret »Slovanske misli« tudi v Celju zasnuje v vsej globini in širini, je g. minister Savić zaključil svoja nadvse aktualna in zanimiva izvajanja ter žel zanja priznanje in zahvalo vseh prisotnih. Sklenjeno je bilo, da se tudi v Celju osnuje organizacija »Slovanske misli«, ki bo v začrtani smeri razvijala svoje delovanje. Začasne prijave članstva sprejema tajnik Jugoslovensko-bolgarske lige v Celju g. urednik Rado Pečnik.

c **Delavsko zborovanje v Celju.** Krajevni medstrokovni odbor v Celju je priredil v nedeljo dopoldne v Celjskem domu delavsko zborovanje o pomenu delavskih socialnih ustanov za delavstvo. Zborovanje, ki se ga je udeležilo mnogo delavcev, delavk, nameščencev in nameščenk, je vodil g. Andrej Svetek. Poročala sta tajnik mariborske strokovne komisije g. Lojze Hrovat in g. Jakob Vodopivec iz Celja. Na zborovanju so bile iznešene naslednje želje in zahteve: Zaradi izrednega položaja vsled evropskega vojnega konflikta in bližajoče se zime je potrebno podvojeno delovanje delavskih socialnih in varstvenih institucij. Zato naj se takoj ukinejo vsi izredni ukrepi proti samoupravi delavskih ustanov in takoj postavijo legalna vodstva, ki naj dobijo mandat za izvedbo volitev na podlagi tajne in proporčne volilne pravice. Da se omogoči pravilno funkcioniranje delavskih in nameščenskih svobodnih strokovnih organizacij, naj se izdajo cenzurnim in upravnim oblastvom nalogi, da se že v okviru obstoječih zakonov omogoči razglabljanje o delavskih socialnopolitičnih problemih tako v tisku, kakor tudi na zborovanjih. Živa želja vsega prebivalstva Slovenije je, da se svoboda tiska, zborovanj in združevanja uredi čimprej z novim zakonom, ki bo omogočil javno delovanje in predvsem pravilno zastopanje gospodarskih, socialnih in kulturnih koristi delavskih množic. Čimprej je treba pristopiti k ureditvi avtonomnih pravic Slovenije po vzoru banovine Hrvatske. To vprašanje je treba rešiti tako, da bo avtonomna Slovenija v stanu okrepiti socialne in gospodarske interese širokih delavskih množic. Pasivnosti gospodarstva Slovenije in iz nje izvirajoče socialne mizerije ni mogoče odstraniti brez posega države in banovine v to vprašanje. Bodoča zakonodaja mora zato omogočiti okrepitev obrtne in industrijske delavnosti z državno in banovinsko podporo in soudeležbo ter pospešitev agrarne proizvodnje s kolektivizacijo obdelave zamlje, nakupa potrebščin in razprodajo produktov in izvedbo smotrne agrarne reforme. Iznešene želje in zahteve so bile sprejete v obliki spomenice, ki bo poslana ministru za socialno politiko in narodno zdravje. Ob zaključku zborovanja je apeliral g. Svetek na strokovno komisijo v Ljubljani, da ukrene vse, da bo omenjenim željam in zahtevam delavstva ustreženo.

c **Zanimive tožbe delavcev proti tvrdki Westen.** V tovarni Westen v Celju je prišlo spomladi 1936 do nekih incidentov. Posledica je bila, da je prišlo 6. maja do enodnevne stavke. Nekaj dni pozneje so delavci odstranili preddelavca Franca Kresnika iz tovarne. Dne 27. avgusta istega leta je tovarniški mojster inozemec Flek v Westnovi tovarni udaril delavko Marijo Ogrizkovo. Ta dogodek je zelo razburil delavstvo. Razburjeni delavci so Fleka s silo odstranili iz tovarne in zahtevali od podjetja, da odslovi Fleka. Ker je podjetje to zahtevo odklonilo, je stopilo delavstvo v stavko. Tvrdka A. Westen d. d. je nato izprla nad 500 delavcev in delavk, pozneje pa je sprejela nekaj delavcev nazaj. Podjetje je izročilo nekaterim odpuščenim delavcem njihove delavske knjižice in jih opremilo z rdečimi žigi in nekimi znamenji. Delavci so trdili, da je hotelo podjetje označiti te delavce s tem za komuniste. Delavci so iskali delo pri raznih podjetjih, podjetniki pa so jih odklonili, ko so videli delavske knjižice. Tako je ostalo mnogo delavcev do danes brez posla. Kot prvi izmed teh bivših Westnovih delavcev je sedaj vložil brezposelni delavec Miha Kolenc iz Celja odškodninsko tožbo proti tvrdki Westen. Kolenc zahteva za izpadek zaslužka od l. 1936. dalje 28.800 din odškodnine. Doslej sta bili na okrožnem sodišču v Celju dve razpravi, ki jih je vodil s. o. s. g. Brečko. Zaslišanih je bilo mnogo prizadetih delavcev pa tudi več podjetnikov. Delavci so izpovedali, da so iskali dela pri številnih podjetnikih, a so bili takoj odklonjeni, ko so videli podjentiki v delavskih knjižicah rdeče žige in omenjene znake. Podjetniki pa so na sodišču izpovedovali v prilog tvrdke Westen. Sodišče ni razglasilo takoj sodbe, marveč jo bo izdalo pismeno. Slične tožbe bo vložilo še okrog 30 bivših Westnovih delavcev. Kakor čujemo, je sporočila odvetniška zbornica celjskim odventikom, naj brezplačno zastopajo tožeče delavce. Za te tožbe vlada v Celju in okolici veliko zanimanje. Pridržimo si, da bomo o zadevi še poročali, ko bo znana sodba.

Vse šolske potrebščine, nalivna peresa in vse v pisarni potrebni predmeti poceni in v veliki izbiri pri tvrdki **Karl Goričar vdova, Celje,** Kralja Petra cesta 7.

c **Protest proti nameravani teritorialni razmejitvi bolniških blagajn.** Celjska podružnica bolniške blagajne in društva »Merkurja« je priredila v ponedeljek zvečer v Narodnem domu dobro obiskan članski sestanek. Predsednik g. ravnatelj Drago Kralj je poročal o nameravani razmejitvi delokroga obstoječih privatnih društvenih bolniških blagajn in sicer »Merkurja«, Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani in Trgovačke omladine v Beogradu. Z nameravano razmejitvijo bi bilo v Sloveniji prizadetih okrog 3.000 pripadnikov »Merkurja«. Celjska podružnica »Merkurja« je odločno proti nameravani razmejitvi in zahteva, da ostane sedanje stanje neizpremenjeno. Upravni odbor je poslal predsedniku vlade g. Cvetkoviću ter ministru za socialno politiko in narodno zdravje g. dr. Budisavljeviću protestni brzojavki in tudi pismeni obrazložitvi. Celjsko članstvo »Merkurja« je ta ukrep soglasno odobrilo.

c **Upokojitev v orožniški službi.** Na lastno prošnjo je upokojen splošno znani in priljubljeni orožniški narednik in dolgoletni komandir celjske orožniške postaje g. Franc Jurič. S svojim inteligentnim in odločnim nastopom si je pridobil sloves izredno sposobnega orožnika. Gosp. Juriča dičita tudi kremenit značaj in odločno nacionalno prepričanje. Ko odhaja še ves čil in krepak v pokoj, mu iskreno želimo, da bi ga užival dolgo vrsto let!

Kino METROPOL Celje

Danes 20. oktobra zadnjikrat
BLOKADA — Film je močna apoteoza človečanstva in se končuje z besedami glavnega junaka Marka: »Kje bom našel mir? Naša domovina je pretvorjena v bojišče. Starčki, žene in otroci so žrtve. Svet bi moral preprečiti ta pokolj! Kje je vest človeštva?«
Henri Fonda Leo Carillo Vladimir Sokolov

21., 22., 23. in 24. oktobra
Po ovinkih do sreče
Najnovejši film močne in pretresljive vsebine iz življenja divne žene, ki je izven zakona iskala ljubezni! Preko mnogih in težkih stranpotov se je končno umiril zakon dveh velikih src. Kriza sedanjega meščanskega zakona.
V gl. vlogah: Lil Dagover, Viktor Staal

c **Kitajski škof msgr. Ceng** je prispel v sredo opoldne iz Krškega z vlakom v Celje. Ogledal si je zanimivosti mesta in se popoldne odpeljal proti Slovenski Bistrici.

c **»Celjski grofje« na celjskem odru.** Mariborsko Narodno gledališče bo uprizorilo v sredo 25. t. m. ob 20. v celjskem gledališču znano dramo Bratka Krefta »Celjski grofje«. Predstava je za abonma. Neabonenti dobijo vstopnice v predprodaji v Slomškovi knjigarni.

c **O Vseh svetih** bo zbiralo društvo Rdečega križa prostovoljne prispevke na obeh celjskih pokopališčih. Oddolžimo se spominu naših rajnih s tem, da to dobrodelno akcijo Rdečega križa posebno v današnjih časih blagohotno podpremo!

c **Prijave za bolničarski tečaj Rdečega križa.** Rdeči križ v Celju je v teku svojega obstoja izvežbal že lepo število samarijanov in prostovoljnih bolničarjev. V današnjih časih je zanimanje za bolničarske tečaje tudi v Celju čedalje večje. Zato pripravlja Rdeči križ nov bolničarski tečaj, v katerega predvsem vabi žene in dekleta **vseh slojev,** ki imajo voljo do požrtvovalnega dela in hočejo vztrajati, da tečaj z izpitom uspešno dovršijo. Z znanjem, ki ga pridobimo v teh tečajih, pomagamo sebi in bližnjemu, domovini in narodu, kadar bi bila potreba. Po izvršenem izpitu dobijo tečajniki bolničarske diplome in se pridružijo sodelavcem Rdečega križa. Tečaj se bo pričel v novembru. Prijave se sprejemajo v času od 20. do 30. oktobra vsak dan od 10. do 14. v zdravstvenem oddelku mestnega poglavarstva (dvoriščna zgradba, soba št. 23).

c **Podporno društvo za uboge učence drž. realne gimnazije v Celju** bo imelo občni zbor v četrtek 26. t. m. ob 14. v gimnazijski zbornici. Vljudno vabljeni!

c **Občni zbor Glasbene Matice v Celju** bo v četrtek 26. t. m. ob 20. v učilnici Glasbene Matice z običajnim dnevnim redom. Vabimo k obilni udeležbi!

c **Nov inženjer agronomije.** Na zagrebški univerzi je bil g. Ivan Saksida iz Celja v petek 13. t. m. diplomiran za inženjerja agronomije. Čestitamo!

c **Izlet v Slovenske gorice in Prekmurje.** Ker je bilo pač tako naročeno, je bila 15. t. m. ena najlepših nedelj letošnjega leta. Zjutraj ob 6. se je odpeljalo 36 Celjanov z mestnim avtobusom skozi Konjice v Dravinjsko dolino in obiskalo najprej Ptujsko goro, kjer so si izletniki ogledali črno Mater Božjo in glave imenitnikov v družbi Barbare Celjske pod Marijinim plaščem. V Ptuju jim je g. Smodiš prijazno razkazal mestni muzej ter proštijsko in minoritsko cerkev. Nato so se odpeljali s postankom v Ljutomeru v Mursko Soboto. Po izbornem kosilu pri Fafliku so si ogledali katoliško in protestantsko cerkev ter židovski tempelj. Gosp. Benko ml. jim je razkazal sloveče Benkovo velepodjetje. Ogledali so si še renovirani grad in se odpeljali do Mure. Tu so videli velikanski most pri Petanjcih, ki bo v kratkem že gotov, se ustavili preko Mure malo v Radencih, nato v Kapeli in posedeli družabno v Št. Lenartu, kjer so se jim pridružili še nekateri domačini V Mariboru so si ogledali še nedeljsko večerno promenado. Okrog 23. pa so se vrnili izletniki veseli in zadovoljni z lepim dnevom in točno po programu zopet v Celje.

c **Dražba listja v parku** bo v nedeljo 22. t. m. ob 9. dopoldne. Sestanek pri brvi. — Olepševalno društvo.

STARE CENE! Vsled velikanske zaloge zimskega blaga prodajam vse zimsko blago po starih, nizkih cenah: **sukno, hlačevino, barhente, zimsko perilo, jopice. — Hubertus plašče za dečke od din 165 naprej; Hubertus plašče za velike od din 240 naprej. Prešite odeje iz lastne tovarne najceneje! Vabljeni vsi! Tudi od daleč se Vam izplača, ker se res poceni prodaja. — Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka ul. 15**

c **Zagrebški mitropolit Dositej,** znani nacionalni delavec, ki se mudi sedaj na oddihu v Laškem, bo posetil v nedeljo 22. t. m. Celje in prisostvoval ob 10. službi božji v pravoslavni cerkvi sv. Save. Visokemu gostu želimo prijetno bivanje v Celju!

c **Jesenski čar vabi izletnike.** Koliko lepot odpira jesenski čas popotniku, vajenemu ceniti in občudovati božjo naravo! Glej, gozdovi so se odeli v nova oblačila, pestro pisana v rjavordeči, svetlorumeni in živordeči barvi. Travniki, livade zelenijo, okrašeni s poznim jesenskim cvetjem. Sinje nebo se širi čez hrib in plan, nežni solnčni žarki božajo prelepo jesensko naravo. Pojdi, popotnik, občudovat edinstveno lepoto narave. Potrudi se na višine, ki te vabijo vsepovsod; tam najdeš največ lepot, odpre se ti široko razprostrt, obširen božji svet v vsej svoji razkošni jesenski lepoti. Najvabljivejši je pač izlet na one višine, kjer so planinska zavetišča, ki nudijo streho in potrebna okrepčila, da se pripraviš za svojo nadaljnjo pot. Vabi te Celjska koča, Golčka planina z Mozirsko kočo, Mrzlica, Menina, Logarska dolina in Orešelj, kjer je Dom ob nedeljah še vedno oskrbovan, vabi Pohorje in druge višine.

c **Posnemanja vredno!** Stavbenik g. Karel Jezernik v Celju je ob 50-letnici svojega rojstva pristopil k Dijaški kuhinji v Celju kot ustanovni član s prispevkom 1.000 din. Naj bi našel g. Jezernik mnogo posnemovalcev! Gosp. Jezerniku iskreno čestitamo k jubileju!

c **Za razširjenje kanalizacije v Jenkovi ulici** je mestna občina razpisala dobavo betonskih cevi. Ponudbe je treba vložiti do sobote 21. t. m. do 10. dopoldne v vložišču mestnega poglavarstva.

c **Žetev smrti.** V Trubarjevi ulici 1 je umrl v ponedeljek v starosti 81 let vlakovodja v p. in hišni posestnik g. Konrad Himmer. V celjski bolnici so umrli: Dne 13. t. m. 48-letni tkalski mojster Franc Kouřimsky iz St. Pavla pri Preboldu, v soboto 52-letni posestnik Jurij Bezgovšek od Sv. Petra pri Laškem, 26-letni tovarniški delavec Danilo Turčinovič iz Stor in 34-letna dninarica Alojzija Golobova iz Braslovč, v nedeljo 68-letni Tomaž Sommerecker iz Gaberja pri Celju, preddelavec v tovarni Westen, 42-letna posestnikova žena Marija Ribezlova iz Podlešja pri Kalobju in 25-letna rudarjeva žena Neža Lemeževa iz Migojnice pri Grižah, v ponedeljek pa 54-letni železniški strojevodja Peter Tom iz Rogatca. Pokojnim bodi ohranjen blag spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

c **Uršulin sejem.** V soboto 21. t. m. bo v Celju običajni letni kramarski sejem, tako zvani Uršulin sejem. Sejma živine in svinj pa zaradi pojava slinavke in parkljevke v celjskem, laškem in šmarskem srezu v Celju ta dan ne bo.

c **Prepoved živinskih in svinjskih sejmov v Celju.** Mestno poglavarstvo v Celju razglaša: Vsled pojava slinavke in parkljevke v celjskem, laškem in šmarskem srezu so živinski in svinjski sejmi v Celju v smislu člena 13. uredbe o pobijanju slinavke in parkljevke začasno prepovedani.

c **Namesto venca na krsto g. Vinka Kukovca** je poklonil fotograf g. Josip Pelikan v Celju 200 din Slovenskemu obrtnemu društvu v Celju za revne obrtnike.

c **Namesto cvetja na krsto dr. Bogomira Skaberneta** so poklonili njegovi celjski tovariši-novinarji 100 din Dijaški kuhinji v Celju.

c **Zdravniško dežurno službo za člane OUZD** bo imel v nedeljo 22. t. m. zdravnik dr. Drago Mušič na Cankarjevi cesti.

Grozen samomor v Trnovljah

Celje, 20. oktobra.

V četrtek okrog 17.15 se je odigrala pri falskem daljnovodu v Trnovljah pretresljiva tragedija. V omenjenem času se je pojavil pod daljnovodom 19-letni poljski delavec Martin Bincl iz Trnovelj. Okoli vratu si je štirikrat ovil žico, pritrdil na konec žice pol kilograma težek kamen in zagnal žico s kamnom na žice daljnovoda. Električni tok visoke napetosti je Bincla takoj usmrtil. Binclu je obleka zgorela, dobil pa je tudi težke opekline. Truplo so prepeljali v mrtvašnico na pokopališče v Vojniku. Bincl je bil v zadnjem času zelo potrt. Kaj ga je gnalo v smrt, pa ni znano.

Smrtna nesreča pri podiranju dreves

Celje, 20. oktobra.

Ko je 47-letni posestnik Franc Senker iz Slivnice pri Celju podiral v soboto v gozdu drevesa, je padlo podžagano drevo nanj ter mu zdrobilo levi kolk in mu prizadejalo tudi težke notranje poškodbe. Senkerja so prepeljali v celjsko bolnico, kjer je v sredo podlegel poškodbam.

Iz občinstva

Dunajski zajtrk

Na nekem oknu v Celju si delajo reklamo z »dunajskim zajtrkom«. Nujno potrebno bi bilo pač še pojasnilo, kak zajtrk je mišljen: ali oni s cesarskega ali z vsenemškega Dunaja,

—k—

Značilno!

Dne 11. t. m. okrog 16. je imela pri izplačilnem okencu nekega celjskega urada opravka neka znana celjska meščanka, ki je dosledno govorila v tujem jeziku, čeprav je dobivala odgovore samo v našem jeziku. Tako izzivalno postopanje pač ni na mestu, posebno od človeka, ki še danes uživa mesečno 500 din podpore od mestne občine. Ta podpora bi bila gotovo v korist marsikateremu našemu zavednemu meščanu. -d-

Uredite Komenskega ulico!

Podaljšanje in ureditev Komenskega ulice od železniškega prelaza do Dečkove ceste je zahteva, ki je stara že več let. Kakor smo čitali, bo občina zgradila namesto sedanje brvi čez Koprivnico primeren most in odprla vso ulico za vozovni promet. Ker je vprašanje razširitve, regulacije in končne ureditve te ulice nujno, prosimo mestno občino, da bi posvetila zadevi vso pozornost in jo čimprej rešila. S tem bo tudi omogočila večjo varnost prometa, ki je sedaj ogrožena, kar izpričujejo razne nesreče, zlasti težka nesreča, katere žrtev je postal v nedeljo zvečer tekstilni mojster Martin Kovač. —h—

Sport

Atletski miting SK Celja

V soboto 21. in ndeljo 22. t. m. priredi atletska sekcija SK Celja na Glaziji velik atletski miting. Sodelovali bodo odlični slovenski atleti. Prvi dan tekmovanja bo obsegal šest, drugi dan pa deset disciplin. Tekmovanje bo nadvse zanimivo, ker se bodo v posameznih disciplinah borili povsem enakovredni atleti, tako da bodo borbe izenačene. Ta prireditev bo obenem zaključena v letošnji sezoni, na kar opozarjamo vse ljubitelje atletike. V soboto se bo tekmovanje pričelo ob 14.30, v nedeljo pa ob 9. dopoldne.

Celje : Olimp

V važni prvenstveni tekmi se bosta srečala v nedeljo 22. t. m. ob 15. na Glaziji celjska rivala SK Celje in SK Olimp. Za to srečanje vlada med celjskimi sportnimi krogi izredno zanimanje. Olimp stoji trdno na čelu celjske skupine in še ni izgubil nobene tekme, celo v Trbovljah je dosegel neodločen rezultat. Celje je sicer preteklo nedeljo v pokalni tekmi proti Olimpu zmagalo, vendar pa obe moštvi nista vzeli te tekme z resne strani in sta nastopili nekompletni Po dolgem času bomo imeli v Celju res prvenstveno tekmo. Pričetek tekme bo ob 15. Ob 14. se bo pričela mladinska predtekma.

Varujte svoje zdravje s tem, da skrbite za

redno stolico.

Jemljite dnevno po jedi 1 do 3 Leo-pilule, ki Vam pomagajo do lahkega in prijetnega odvajanja.

Oglas reg. pod Sp. br. 969 od 28. X. 1938

Leo-pilule

* **Hud nogometni poraz Jugoslavije v Zagrebu.** V nedeljo je nemška državna nogometna reprezentanca premagala reprezentanco Jugoslavije v Zagrebu s 5:1 (1:0). Nemčija je zasluženo zmagala. Pri naši reprezentanci sta odpovedala obramba in napad.

* **Drugo kolo tekmovanja za pokal LNP** je bilo v nedeljo zaključeno z naslednjimi rezultati: v Celju SK Celje: Olimp 7:4 (3:2), v Mariboru Maribor: Železničar 1:0 (0:0), v Murski Soboti Mura:ČSK 5:0 (3:0), v Ljubljani pa Svoboda:Hermes 4:2 (2:0) in Mars: Moste 3:2 (1:1).

* **Dva nova nogometna sodnika v Celju.** V soboto in nedeljo so bili v Ljubljani izpiti za nogometne sodnike. Priglasilo se je 37 kandidatov, k izpitu se je javilo 27, k praktičnemu izpitu pa so pripustili 13 kandidatov, izmed katerih jih je z uspehom prestalo izpit 11. Med drugimi sta položila izpit tudi gg. Tkalčič in Lokovšek iz Celja.

Iz naših krajev

Petrovče

p **Sadna letina.** Letošnja jesen je obdarila našo okolico s tako množino sadja, kakor že dolgo let ne. Zlasti je bilo mnogo hrušk in še več češpelj, ki so jih pridno sušili doma ali pa v letos pozidani sadni sušilnici tukajšnjega Sadjarskega in vrtnarskega društva. Mnogo češpelj bodo predelali v žganje. Ob vsej obilici sadja pa so cene večkrat višje kakor na celjskem trgu. Mnogi posestniki so si uredili sami svoje sadne sušilnice, ker so jim dajatve pri velikih množinah pri društveni sušilnici previsoke.

p **Slabi plačniki.** Čeprav so hmeljarji letos pri prodaji dobro odrezali, je vendar značilno, da marsikaterim pri poravnavi računov, nastalih med letom v trgovinah, ne gre denar izpod palcev. Tudi denarni zavodi se ne hvalijo s posebno vestnostjo svojih klientov. Denarje hranijo ljudje po nepotrebnem doma. Ni čudno, da je potem vse polno uspešnih tatvin po kmečkih domovih.

p **Bela žena.** V sredo popoldne so pokopali 52-letno go. Marijo Reharjevo, ženo tovarniškega mizarja Albina Reharja iz Petrovč. Devet otrok v starosti 8 do 30 let je bridko jokalo za skrbno in požrtvovalno materjo, ki je še pred dnevi kljub težki bolezni delala na njivi v skrbi za moža in svoje otroke. Zgledni ženi bodi ohranjen blag spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

Ivo Pečnik (Skomarje):

V ujetništvu

Po kratkem, a hudem boju v noči od 5. na 6. januarja 1919 na rožeškem mostu, ki veže Zgornji Rož z Vrbskim jezerom, sem prišel v roke avstrijskim četam, ki so me odvedle v ujetništvo. Hudo mi je bilo pri srcu, ko so me zastraženega gnali čez most na drugo stran demarkacijske črte — Drave, a moral sem se vdati usodi.

V gostilniškem poslopju onstran mostu so mi temeljito preiskali žepe, če ne bi imel pri sebi še kakega skritega orožja. Tudi žepni nožek je bil nekomu izmed navzočih všeč in bi si ga bil gotovo prilastil, da ni v tistem trenutku vstopil podoficir in zaukazal navzočim, da mi ne smejo ničesar odvzeti. Med preiskavo sem moral slišati marsikatero pikro besedo, ki je mojo potrtost le še povečala. Napol pijani vojaki so me psovali z besedama »Windischer Hund« (slovenski pes), trdili, da me je treba ubiti in vreči v Dravo itd. Bahavo so se trkali po svojih prsih, češ: pa smo vam pokazali, kaj znamo, čez Karavanke vas bomo pognali, vse bomo pobili. Nepremično sem buljil pred sebe v tla in nisem trenil z očesom. Ker sem videl, kako so okrog mene vsi pijani in razjarjeni, sem se ognil vsem nevšečnostim s tem, da nisem črhnil besedice. Na tihem sem si želel, da bi me odvedli hitro dalje — proč od teh alkoholiziranih vojakov. Zdelo se mi je, da se kazalca na steni viseče ure ne premakneta z mesta.

Končno le povelje: »Marš naprej!« Z mojimivojaki, ki jih je zadela ista usoda, so nas uvrstili in odvedli zastražene po cesti v temni noči v neznano smer. Ni nam bilo prijetno ob tej negotovosti, ker smo bili že prej slišali, da se nam lahko zgodi, da ne bo nihče vedel, kje smo zaključili življenje.

Iz oblakov je po rahlem rosilo in molče smo korakali po razmočenem snegu. Po dobri uri hoda so nas privedli v Vrbo ob Vrbskem jezeru. Zaprli so nas v šolsko sobo in zastražili. Povedali so mi, da nas bodo odvedli z jutranjim vlakom dalje.

Premražen in moker sem se stisnil v svoj kratki vojaški kožuh in sem čakal. Preteklo je nekaj dolgih ur, polnih premišljevanja in slabih slutenj, preden smo krenili dalje.

V jutranjem mraku smo korakali skozi Vrbo, ki je bila še v objemu jutranje tišine. Na kolodvoru so nas ločili. Vojake so odpeljali proti Beljaku, mene pa so spravili v vlak za Celovec. Civilisti v vlaku so hitro izvedeli za jugoslovenskega ujetnika in so me hodili gledat v vagonski oddelek kakor kako izredno zver v zološkem vrtu. Vsak prišlec me je pozdravil z besedami »fuj« in »Windischer Hund«. Kaj sem hotel, kakor vse mirno požreti in lepo molčati! Najhujše je bilo to, da sem imel na sebi jugoslovensko bluzo z epoletami, a čepica in drugo je razodevalo, da sem bil vojak pokojne Avstrije; zaradi tega sem bil v očeh teh ljudi »izdajalec«. Seveda so oni v svoji gorečnosti mislili, da obstoji samo nemški narod in Avstrija.

Na kolodvoru v Celovcu mi je kar odleglo pri duši, ko sem zagledal naše oficirje, ki so jih bili Avstrijci ujeli v Ziljski dolini v Podkloštru. Čutil sem se sedaj nekam bolj varnega, ker nas je bilo več. V jutranjem svitu so nas odvedli v jezuitsko kasarno, kjer nas je v pisarni sprejel oholi poročnik P., najbrž pobočnik tamkajšnjega komandanta. Ta se je najprej znesel nad nami s pikrimi opazkami in grizel kratko cigaro, končno pa je popisal naše podatke. Ker mu je dal medtem tovariš Primožič na njegove opazke primeren odgovor, se je tako razhudil, da nas je nagnal iz pisarne v najvišje nadstropje kasarne in nas zaprl v majhno sobico zase. Vsak si je mislil svoje in temu primerno je bilo pozneje zabavljanje in godrnjanje, ko smo ostali sami.

Nihče se ni zmenil za nas. Žalostno smo gledali skozi okno na ulico in hiše na nasprotni strani. Ni bilo človeka, ki bi se nas bil usmilil in nam prinesel kaj gorkega za želodec, ki se nam je bil že popolnoma stisnil. Ko nas je po dolgem času vendarle prišel nekdo pogledat, smo ga naprosili, da bi nam prinesli kaj toplega, da si utešimo glad. Zopet je poteklo nekaj časa, da smo dobili črno kavo, ki pa je bila bolj podobna umazani vodi kakor kavi. V sili nam je tudi taka teknila. Ves dan smo stopicali po sobi, da bi se ogreli.

Zvečer so nas odvedli na vlak. Med vožnjo smo izvedeli od naših spremljevalcev, da nas peljejo v Breže (Friesach), kjer bomo ostali do nadaljnjega. Po izstopu iz vlaka v Brežah so nas straže odvedle skozi velika vrata v mračno poslopje. Sem je prišel komandant mesta nadporočnik R., s katerim sva bila dobra znanca s tirolskih hribov, ko sva v družbi tovarišev oficirjev tri mesece preje po neuspeli avstrijski ofenzivi na Monte Tonale prepevala vesele vojaške popevke. Tu me je sedaj moj nekdanji tovariš premeril od glave do pete in siknil v nemščini: »Tudi eden od 26. polka!« Med vojno sem namreč služil pri mariborskem 26. polku.

Velika soba z vojaškimi posteljami je bila že pripravljena in tu si je vsak

Žalec

ž **Nova tovarna v Žalcu.** Tvrdka »Jutina industrija« Vilko Senica & Co. v Žalcu namerava v zgradbi bivše pivovarne v Žalcu ustanoviti tovarno za industrijsko izdelovanje vseh vrst blaga iz jute ter iz lanu in konoplje. Zato je prosila sresko načelstvo v Celju za obrtno odobritev in gradbeno dovoljenje. Zadevni komisijski ogled in obravnava bo v torek 24. t. m. s sestankom komisije ob 15. pri zgradbi bivše pivovarne.

ž **Zvočni kino Žalec.** V soboto 21. t. m. ob 20.30 in v nedeljo 22. t. m. ob 14.30, 18.30 in 20.30: **»Veliko razočaranje«.** Velefilm o življenju in trpljenju vojnih ujetnikov med svetovno vojno. V glavnih vlogah Erik v. Stroheim, Ditta Parlo in Jean Gabin.

Polzela

po **Vlom v trgovino.** V eni preteklih noči so neznani vlomilci vlomili v trgovino g. Stupala na Polzeli in odnesli blaga v vrednosti okrog 8.000 din. Vlom so opazili domači šele zjutraj. Obvestili so takoj orožništvo, ki je uvedlo obširno preiskavo, da čimprej izsledi zločince in najde ukradeno blago.

Braslovče

b **Tombola Sokolskega društva v Braslovčah,** ki je bila preteklo nedeljo, je privabila v Braslovče zelo mnogo posetnikov iz bližnje in daljne okolice. Braslovška vsakoletna tombola je postala že znana po vsej Savinjski dolini, ker se na tej razdeli vedno največ koles. Letos je bilo med srečne dobitnike razdeljenih poleg 500 manjših in večjih dobitkov kar petnajst koles. Kolesa so dobili: Marija Podvinškova, Griže, Matej Matkovič, Šmartno ob Paki, Pavel Rovšnik, Podvrh, dr. Rupreht, Braslovče, Pavla Omladičeva, Braslovče, Anton Špacapan, Polzela, Ivan Poznič, Rečica ob Savinji, Jože Fonda, Trnava, Marija Travnerjeva, Gomilsko, Jože Strašek, Sv. Rupert, Ivan Grobelšek, Gor. Gorče, Jože Glušič, Loka pri Mozirju, Tončka Bernikova, Zabukovca, Martin Šorn, Grajska vas in Marija Šusterjeva, Trnava. Vsi ostali posetniki naj pridejo prihodnje leto na tombolo po kolesa ali pa mogoče še po kaj boljšega.

Vransko

vr **Zrebanje efektne loterije** Sokolskega društva na Vranskem je preloženo na nedeljo 10. decembra 1939.

Šmarje pri Jelšah

Potreba po obrtni nadaljevalni šoli

Šmarje, 20. oktobra.

Večkrat smo že čitali, da je naš srez edini, ki nima nobene višje šole. Vsi bi si želeli, da bi Šmarje v doglednem času dobilo meščansko šolo, ki bi bila vsemu okraju v veliko korist. A kje dobiti potreben denar?

Imeli pa smo v Šmarju svoj čas dobro organizirano obrtno nadaljevalno šolo. Radi so jo posečali vajenci, mojstri so bili z njo zadovoljni. Danes te šole ni več. Čemu in komu v korist je bila ukinjena, po čigavi krivdi? vpraša marsikdo. Šola je imela tudi lep inventar, ki še menda kje trohni. V Šmarju imamo nad trideset vajencev, ki bi jim bila strokovna šolska izobrazba zelo potrebna — tako govore tudi mojstri. V zadnjih letih pridno ustanavljajo obrtne in druge nadaljevalne šole tudi po vaseh, pri nas v trgu, ki je sedež sreza, smo pa šolo zaprli. Denar menda ni glavna ovira, saj ga v Šmarju nikdar dosti bilo ni! Kdo je krivec? Prizadeti zganite se in vrnite nam vsaj to, kar smo že imeli. Hvaležni vam bomo.

Laško

Pridiga na griču pred laškim pogrebnim zavodom

Laško, 20. oktobra.

Kakor je znano vsem Laščanom, je dal g. Franc Časl, trgovec v Laškem, letos spomladi svojo trgovino v najem proti mesečnemu plačilu 1000 din g. Petru Hrastelju, mizarju v Laškem, ki ima trgovino v družbi g. Mariniča. S 1. t. m. pa je g. Peter Hrastelj odpovedal nadaljnjo uporabo trgovskih prostorov, ker je najemnina previsoka. Preselil se je v lastne trgovske lokale, kar bi bil že lahko storil ob ustanovitvi trgovine. Pred dnevi je hotel g. Peter Hrastelj izročiti ključe trgovskih lokalov g. Časlu. Poslal je najprej vajenko, ki jo je pa g. Časl zavrnil, češ da ključev ne sprejme, ker ni gospodar pravilno odpovedal lokalov, da mu še ni plačal trimesečne najemnine itd. Potem so nosili ključe še drugi.

Gosp. Časla, ki je danes že častitljiv starček, pozna vse naše mesto. Zlasti kmetje ga poznajo kot velikega poštenjaka. Trgovino je imel v Laškem že od leta 1903. Kot trgovski pomočnik si je služil kruh v Št. Petru pod Sv. gorami, v Celju, Krškem in pri g. Elsbacherju v Laškem. Sedanjo trgovsko hišo si je postavil v času največje draginje l. 1925. Hiša ga je stala 200.000 din, v trgovini pa je imel često za 200.000 din blaga. V mirni dobi je kupil od tovarnarja Witthalma hišico s posestvom za ceno 20.000 kron, kar je znak, da je bil res varčen trgovec in pomočnik. Po prevratu je doživel štiri vlome, pri katerih je izgubil najmanj 100.000 din. Pri prvih dveh vlomih sploh ni bil zavarovan, a vendar ni klonil in je kljub vsem nesrečam sijajno uspeval. Vse delo je nosil na svojih ramah. Ostal je samec. Tako so ga sedaj izigrali katoliški bratci, ki so prej tako prijazno hodili k njemu z raznimi prošnjami, a ga danes ne poznajo več. Najprej so s pomočjo našega kaplana dobili od njega parcelo poleg hiše za zidavo Prosvetnega doma. Nato je v dobri veri prodal ves inventar in oddal trgovino g. Hrastelju. Prišel je tako daleč da je danes njegova trgovina zaprta in so se gospodje bratci iznebili neljube konkurence. Pripravljali so tudi načrt za ustanovitev novega katoliškega konzuma, a g. Časl je že toliko izprevidel vse nakane, da ga nihče več ne ujame v mreže. Ko bi bil g. Časl poslušal nas, ne bi bil danes v tako žalostnem položaju, kakor je. Siromak je živčno bolan, a zadnje razmere so mu položaj še poslabšale.

Pred dnevi se je ojunačil in javno sredi ceste obračunal s tistimi, ki so mu tako sladko govorili. Napravil jim je takole pridigo: »Mlada gospoda Hrastelj in Marinič lahko hodita elegantno po mestu, ko drži g. Hrastelj kar šest kosov kruha, meni ubogemu starčku pa so uničili še to, kar sem imel. Tisti vaš kaplan naj bo v spovednici in cerkvi, ne pa da se vtika v politiko. Z njegovo pomočjo so mi odsekali desno roko mojega posestva, namesto da bi dal to zemljo ubogim sorodnikom, ki so brez imetja.« Omenil je tudi g. Ivana Deželaka, ki drži kar 24 kosov kruha v eni roki. Rekel je, da ga mladi gospodje ne bodo učili, čeprav je on star »pob«. V obraz jim je zabrusil besede: »Takšna je vaša klerikalna ljubezen do bližnjega!« Glasno je povedal vsem mimoidočim, da bo »Nova doba« še mnogo pisala o njih. Pisal bo tudi sam in se bo tudi podpisal. Ta trgovec je bil nekdaj eden največjih katoliških borcev v Laškem, a je šele danes prišel do spoznanja, kaj znajo v resnici njegovi katoliški bratci. Na mah se je zbralo mnogo Laščanov in kmetov, ki so dajali duška želji po zopetni otvoritvi Časlove trgovine, ker je bil res poštenjak. Bil je bistroumen trgovec. V mirni dobi je poslal skoraj vsak teden po 1 zaboj (1444 komadov) jajc tvrdki Wells, družba Union na Dunaju, koruze je dobavljal po več vagonov, prav tako cementa, kupoval je fižol po več 1000 kg. Od kmetov je pokupil včasih po več 1000 kg gob. Bil je prvi trgovec, ki je uvedel zbiranje bučnic, ki jih je potem skupno prodal po cele vozove v zameno za olje. Bil je tako pogumen, da je pokupil od kmetov do dva vagona orehov. Ko pa je nato cena padla in mu je grozila izguba, je blago hranil in ga šele leto kasneje prodal ter pri tem lepo zaslužil. Kmetom je posojal denar za davek. Nikoli ni hotel sprejeti od njih hranilnih knjižic za kake poravnave, ker je bil prepošten. Sam pravi, da je često mnogo izgubil, a se ni ustrašil truda, ker je ob drugi priliki dobro zaslužil. Njegova želja je, da ostane soliden trgovec, da bo zadovoljen tudi tovariš, ki bo kdaj prevzel za njim njegovo trgovino. Vsa čast takim poštenim trgovcem, kakor je g. Časl!

Ker je v težki bolezni popolnoma osamljen, je nujno potrebno, da sam prične spet s trgovino, ker mora imeti neko delo, da se mu misli usmerijo drugam. Poznati človeka samo tedaj, kadar ga moreš izkoristiti, je nekrščansko. Ali je to krščansko, da ima neki katolik po pet eksistenc in še ženo, ki ima mesečno 1500 din plače, na cesti pa stoje mladeniči brez službe? Čudno je, da danes prihajajo do spoznanja tisti, ki so bili najbolj navdušeni za današnje mogotce, ki poznajo samo svoje žepe, ni jim pa mar bližnji, če ga je usoda zaznamovala z brezdeljem.

Resnična dejstva iz zgodovine laškega gasilstva

(Dalje)

Kačič Fran, krojač; Kačič Josip, gostilničar in hišni posestnik; Karničnik Ivan, hišni posestnik; Klenovšek Kvirin, vratar; Klepej Franc, hišni posestnik in kapelnik, sin Rudolf, državni upokojenec in strojnik, sin Rudolf, ml. mehanik; Klezin Anton, tesar; Klezin Josip, tovarniški sodar; Knapič Alojz, nameščenec falske elektrarne; Kobau čici; Kopač Jože, gostilničar, pek in hišni posestnik; Kollmann Gašper, redar; Komaricki Hinko, usnjar; Kopač Hinko, sodni nameščenec in hišni posestnik; Kopač Ivan, gostilničar v Rečici; oKpač Jože, gostilničar, pek in hišni posestnik; Koritnik Ivan, vratar; Koschier Franc, kovač in hišni posestnik; brat Maks, kovač in hišni posestnik; sin Sigmund, kovač; Kovač Ivan, mesar; Krampušek Franc, tekstilec, Krajnc Anton, zidar; Krajnc Franc, hišni posestnik in orožnik v p.; Krajnc Franc, nočni čuvaj, tesar in posestnik; Krajnc Franc, mizar; Krajnc Ivan, zidar; Krajnc Jože, zidar in posestnik; sin Joža, zidar; Krajnc Mihael, tkalec in in hišni posestnik; Krener Vincenc, mesar in hišni posestnik; Križnik Fran, rudar in posestnik; Krotil Božidar, soboslikar; Kratil Norbert, soboslikar in hišni posestnik; Krovina Filip, čevljar; Kuder Anton, mizar; Kumperger Nande, krojač; Kvartič Ernest, krojač; Kvartič Konrad, krojač in hišni posestnik; Latzin Maks, brivec in hišni posestnik; Lindtner Anton, krojač; Lindtner Hinko, tov. špediter; Leben Fran, čevljar; dr. Lovšin Ivan (četni zdravnik); Majcen Adolf, ključavničar in hišni posestnik; Majcen Lovrenc, hišni posestnik in tovarniški strojnik; Mastek Karel, mesar; Matko Ivan, davčni služitelj; Mattioni Hinko, zidar; Mlakar Roman, mizar; dr. Mraulag, notar; Orač Anton, čevljar in hišni posestnik; Osolin Josip, trgovec in hišni posestnik, Pačnik Danimir, gostilničar in hišni posestnik; Peganc Josip, čevljar; Pfeifer Friderik, železničar v p. in posestnik; Perger Ivan, krojač in hišni posestnik; Petan Andrej, krojaški pomočnik; Petan Dominik, zidar in hišni posestnik; Petek Anton, jetničar in posestnik; Peternel Franc, krojač; Pinter Jože, mesar, gostilničar in hišni posestnik; Pirnat Ignac st., čevljar in hišni posestnik; Podbreznik Jurij, čevljar; Podgoršek Franc, gostilničar, zidar in hišni posestnik; Poljšak Rastko, občinski zvaničnik; Posinek Hugo, občinski redar; Posojnik Josip, občinski cestar; Povše Ivan, gostilničar in hišni posestnik; Presischek Jože, usnjar in hišni posestnik; Primožič Albert, krojač;

---

izbral svoje ležišče. Zunaj pred sobo stalna straža noč in dan. Če si odšel na stranišče, te je spremljal stražnik z nasajenim bajonetom, da ti ne bi prišlo na misel zbežati skozi straniščno okno. Res, zelo nevarni elementi smo bili, kakor najhujši mednarodni zločinci, čeprav smo bili le borci, ki jih je poklicala na branik narodna zavest in goreča ljubezen do domovine.

V nekaj dneh se nas je zbralo tu kar cel ducat, ki so jih Avstrijci ujeli na raznih bojiščih in sicer; vojni kurat Rudolf Potočnik, nadporočniki Ludvik Primožič, Ivan Prezelj, Karel Tauber in Novak, poročniki Koren, Košenina, Simon Železnik, Anton Poje, Zmago Kristan, Ivan Pečnik in narednik Josip Hiris. Čez nekaj dni pa so pripeljali še poročnika civilista Verniga, ki so ga bili staknili doma nekje blizu Borovelj. Ves splašen je prišel v naš tabor, kjer se mu je pa obraz kmalu zjasnil, ko je videl pred seboj že ducat trpinov.

Ne vem, ali bi mogel reči trpinov, saj nismo ničesar delali, le ves božji dan smo poležavali, vse mogoče razmišljali in debatirali. Dolgčas smo preganjali z raznimi šalami in dovtipi; v tem sta bila tovariša Primožič in Novak prava mojstra. Včasih je odmeval iz naše sobe krohot in smeh, ki pa se je kmalu polegel pri »menaži«, ki je obstojala iz kislega zelja in ričeta, dočim je prežganka že itak na vseh koncih gledala iz nas. O kruhu in kavi pa sploh ni vredno govoriti. Naša sreča je bila, da smo imeli s seboj plačo, ki smo jo dobili v začetku januarja še v svobodi, da smo si mogli včasih privoščiti kaj boljšega.

Naša dobrodušna, prilično rejena, že priletna postrežnica Johana nam je skrivaj nosila iz hotela zrezke, da nismo pozabili, kakšen okus ima meso. Tudi je včasih na skrivaj odnesla kako pismo, ker je komandant mesta nadporočnik R. izvrševal strogo cenzuro in marsikatero pismo ni našlo naslovnika.

Ob lepem vremenu so nas lepo uvrščene vodili na sprehod, zastražene ob spremstvu oficirja, da so pri tem prišla tudi mestna zijala na svoj račun. Nam so bili ti sprehodi dobro došli, da smo se mogli orientirati in si ogledati teren, kod jo bomo mahnili na begu. Sleherni dan smo previdno obravnavali svoje načrte, kako bomo ušli. Bili pa smo tudi prepričani, da bo naša vlada storila vse potrebne korake in nas osvobodila. Zaman smo čakali iz dneva v dan. Upanje se nam je povečalo, ko smo izvedeli, da je prišel na Koroško ameriški polkovnik Milles, ki je imel nalogo poročati mirovni konferenci v Parizu o narodnostnih prilikah na severni meji zaradi določitve začasne meje. Prepričani smo bili, da bo poverjeno mu nalogo objektivno izvršil, a pretkani Avstrijci so ga vodili samo tja, kjer so imeli že svoje ljudi pripravljene, da so ob njegovem prihodu manifestirali za Avstrijo. Slovenskih prošenj, ki so mu bile ponekod kljub temu sporočene ali izražene, sploh ni upošteval. Izvedeli smo tudi o demonstracijah v Mariboru, ko so hoteli nahujskanci pred tem Američanom udariti Mariboru lažen nemški pečat, kar je pokojni general Maister z energično gesto preprečil.

V Brežah smo bili takorekoč odrezani od sveta, saj nam komandant mesta ni dovolil niti prejemanja nemških časopisov, da bi iz njih izvedeli novice. Spričo takega neznosnega življenja nam ni preostajalo drugega, kakor tvegati pobeg. K temu smo bili tudi prisiljeni, ker nam je že bil pošel denar za prehranjevanje.

V začetku februarja je vzela noč dva naša tovariša. Kristan in Hiris sta jo potegnila skozi dvoriščno okno. Naslednji dan je komandant mesta zlil vso jezo na nas z zmerjanjem, pooštreno cenzuro in stražo. Vse naše prošnje za olajšanje bivanja niso nič zalegle. Na splošno pomilovanje so čez dva dni privedli Hirisa nazaj, dočim je Kristan srečno prišel čez mejo.

Misel na beg je postajala čedalje močnejša. Vsak dan smo imeli posvetovanja, kakor v generalnem štabu pred ofenzivo. Končno je bil storjen sklep za noč od 9. na 10. februarja in sicer: beg skozi okno prvega nadstropja po zvezanih rjuhah. Najmočnejši med nami, Novak, Tauber in Koren, so dopoldne zvezali rjuhe in jih z natezanjem preizkušali ob vsesplošnem krohotanju. Zadnje pare smo zložili za steklenico konjaka za eventualne slabosti na potovanju. Konjak nam je preskrbela naša postrežnica.

Po kosilu so nam prinesli za priboljšek nekak vermut, ki ga ni hotel nihče piti. Na straži je bil popoldne majhen star možiceli, ki ga je imel že prilično pod kapo, najbrž tudi vermuta. Stopil je k nam v sobo. Bil je zelo zgovoren in se je hvalil, da ne bo njemu nihče ušel. Prepričali smo ga, da mi na to še od daleč ne mislimo, ker se nam kar dobro godi. Ponudili smo mu še našo pijačo in možak je postal popolnoma zaupljiv. Izvedeli smo tudi od njega, da bo prišel ob 11. ponoči zopet na stražo.

Na mah je bil storjen poleg prvega načrta še drugi: možaka opijaniti, da bi na straži zaspal, da bi mogli neovirano priti na dvorišče, odtod pa, kamor bo kazalo. (Konec prih.)

Ali ste že poravnali naročnino?

Purkharthofer Anton, mizar; Pušnik Leopold, zidar, Ramšak Mihael, davčni eksekutor; Ranner Ivan, nadučitelj; Romih Martin, klobučar in hišni posestnik; Rozman Jurij, mizar; dr. Roš Franjo, odvetnik. (Dalje prih.)

l **Dnevne novice iz Laškega.** V četrtek 12. t. m. je umrl v celjski bolnici posestnikov sin Karel Rezec iz Trobnega dola, ki ga je v vinjenem stanju med prepirom pri kožuhanju ustrelil s samokresom v trebuh Zapuškov hlapec iz Velikih Grahovš pri Laškem. Truplo so z avtofurgonom prepeljali na dom, ubijalec pa je že v zaporu. Prevelika množina letošnje pijače že terja žrtve, kar je žalosten pojav med Slovenci. V petek 13. t. m. je umrl v celjski bolnici v starosti 44 let g. Ludvik Sevšek, mesar in gostilničar iz Rogatca, ki je imel še pred dvema letoma v najemu gostilno Šket v Laškem. V soboto 14. t. m. je umrl v celjski bolnici 52-letni posestnik g. Jurij Bezgovšek od Sv. Petra pri Laškem. Pokojnim bodi lahka domača zemljica! — Iz Laškega je premeščen v Mursko Soboto finančni preglednik-starešina g. Franc Križnik. Ker je bil zelo družaben in dovtipen, ga bodo naši občani zelo pogrešali. V službi je bil napram prebivalstvu vseskozi vljuden in korekten. Na novem službenem mestu mu želimo najboljših prijateljev in mnogo zadovoljstva! Za politično-upravnega tajnika 7. položajne skupine pri sreskem načelstvu v Laškem je nastavljen g. Ljubivoj Škrt, politično-upravni tajnik iste položajne skupine pri sreskem načelstvu Ljubljana-okolica. — V četrtek 12. t. m. okrog 17.30 se je neznan rokomavh splazil na vrt dr. Jerine v Laškem, od tam pa skozi nizko okno v sobo g. Ernesta Majerja in mu odnesel obleke v vrednosti 3.500 din. Vse ukradene predmete je zmašil v kovčeg, nerabne predmete pa je na koncu vrta razmetal po savinjskem nabrežju. Ker se je že mračilo, mu je bilo delo lahko. Nakupovalce oblek svarimo pred nakupom: 1 obleka je črna, 1 je letna sive barve, 1 hlače in plašč za motor sta drap barve, srednjevelik kovčeg pa je rjave barve. Nekateri občani so ta dan videli nekega človeka, ki je prosjačil za stare čevlje in obleko. Tako pogosti vlomi so za naše majhno mesto nekaj nenavadnega, žal pa nekateri še niso pojasnjeni. — S 1. oktobrom je zopet prevzela Šketovo gostilno domača hčerka ga. Anica Hofbauerjeva. Tu je imel dolga leta gostilno njen oče Ivan Šket. Prejšnja gostilničarka ga. Cilka Hrenova je odšla v letovišče Ljubelj, kjer ima njen mož staro letoviško gostilno. Naši občani sedaj nazivajo Šketovo gostilno »pri Ančki«. — V najkrajšem času dobimo v Laškem baje še četrtega brivca. Lokale bo lahko dala na razpolago naša občina, ki ima stalne rezervne prostore. Tako bomo imeli 4 advokate, 4 peke, 4 katoliške komercialiste in sedaj še 4 brivce. Sedanja lastnica lokalov tretje brivnice je dobila okrog 20 ponudb in ji tako lokalov pač ne bo težko oddati. Ona pravi, da mora g. Prinčič plačevati občini za stojnico pred njeno gostilno kar 150 din mesečno. Sedanji lokal je baje že oddan domačinki frizerki ge. Jančičevi, ki je sedaj v Kranju. Sedanjemu brivcu so lokali odpovedani s 1. januarjem 1940. Ko je nekoč neki občan rekel nekemu domačemu advokatu, da bo prišel v Laško četrti advokat, mu je ta odgovoril: »Kar naj pride, saj bomo lahko vsi živeli; meni je celo žal, da ga že tukaj ni.« Tako se bodo morali tudi vsi štirje brivci končno sporazumeti, saj bo tudi naša gmajna dobila še 1 volilni glas, kar je tudi pridobitev za naše bojevito mesto. — Neka stara občanka nam je izjavila, da pač ne pričakuje kakih gospodarskih podvigov s strani občinskih očetov, če že kakim nočnim petelinom niso kos. Glede regulacije Žikovce jim je zabrusila, da se take zadeve začno pri glavi, ne pa pri repu. Ko bodo začeli regulirati prednji del, bo v zadnjem že nagromadena smrdljiva navlaka, ki bo ovirala vodni odtok. Včasih so stare mamice pametnejše od občinskih strokovnjakov. Nam je prav žal... Domači katoliški filozof je priznal, da od katoliških generalov sploh ne pričakuje več službene namestitve, temveč da pojde najprej k vojakom, nato pa bo študiral jus in stopil h kakemu advokatu v prakso. Po njegovem mnenju je najboljši advokat v Laškem dr. Roš. Nekoliko pozno je spoznanje in priznanje... Izjavil je, da se bo potem na vse skupaj požvižgal. Ima čisto prav, a Jelovšek se že zdaj požvižga na vse generale. — G. Dergan je kupil od veletrgovca g. Konrada Elsbacherja v Laškem staro tovarniško skladišče pri trgovini g. Časla za ceno 75.000 din. Baje bo to skladišče opremil s stroji za izdelovanje strojne volne. — Nekateri celjski fantje radi zahajajo v laško Radiothermo na ples, imajo pa slabo navado, da se zaradi plesalk često prepirajo z laškimi plesalci in groze celo s pretepom. Take namere naj rajši opustijo, ker taki ekscesi ne delajo reklame našemu tujskemu prometu.

l **Banski upravi v Ljubljani.** V soboto 14. t. m. smo zopet opazovali pri podvozu železniškega mostu nasproti pokopališča v Laškem žalosten pojav. Iz Celja je pripeljal tovorni avto, visoko naložen z zaboji za jabolka. Ob pritisku na traverzo so se gornji zaboji razbili, nakar so tovor razložili, potegnili avto naprej in nanovo naložili. Isto se je zgodilo 17. t. m. tovornemu avtomobilu, ki je bil naložen z drvmi. Že neštetokrat smo svetovali v časopisju, da bi cestni odbor v Laškem poglobil ta cestni podvoz, toda brez uspeha. Naši krajevni činitelji imajo sicer dovolj časa za razne politične seje, sestanke, shode, za prosveto, konzume itd., a ne posvečajo pažnje nujnim gospodarskim zadevam. Koliko časa se bodo še tujci javno zgražali nad srednjeveškimi kolovozi in preklinjali upravo s prostaškimi izrazi? Prosimo bansko upravo, da izda našemu cestnemu odboru nalog za takojšnjo poglobitev omenjenega podvoza, da bo slednjič konec javnih zgražanj.

l **Še en kino — komu v korist?** V jeseni l. 1929. je splošno znani podjetni trgovec v Laškem g. Josip Osolin v svoji novi dvonadstropni hiši instaliral prvi kino v Laškem. Kino je bil spočetka nem. Med prvimi v Sloveniji pa je g. Osolin preuredil svoj kino v zvočnega. Kino je imel od otvoritve dalje v najemu g. Josip Szabo, ki je obratoval do l. 1931. Od njega je prevzel obratovanje g. Rudolf Klepej. Junija 1931 je prevzel obratovanje lastnik g. Osolin, od njega g. Josip Kratil, nakar je ponovno obratoval g. Osolin, ki je l. 1934. v jeseni oddal kino tukajšnjemu Sokolskemu društvu. Obrat je bil pod vsemi podjetniki vseskozi pasiven. Tudi sokolska blagajna doslej ni imela nikakega dobička. Ves izkupiček je bil doslej investiran v podjetje v svrho modernizacije kina. Kljub tem dejstvom so prišli katoliški veljaki ob priliki sestanka v svojem konzumu do zaključka, da bi lahko uspeval v Laškem še en kino na račun občinstva, ki je bilo napram kinu tudi pod nesokolskim vodstvom vseskozi indiferentno. Po njihovi izjavi bodo katoliški konkurenčni kino otvorili še to zimo. Namestili ga bodo v pritličju občinske ubožnice, v lokalu, kjer je bila prej gasilska shramba. Lokal nameravajo podaljšati s prizidkom v smeri proti strugi regulirane Žikovce. Prenovitev bodo oddali nekemu polirju iz Trnovelj, dočim bodo dobili aparaturo iz kina Kodeljevo iz Most pri Ljubljani. Kakor pravijo, bodo njihov kino posečali vsi kmetje. Nadejamo se, da se pri kalkulacijah niso ušteli in da niso upoštevali samo dohodkov, temveč tudi vse režijske stroške: najemnino, 25-odstotno državno in 40-odstotno banovinsko takso na vstopnice, tok, vzdrževanje, najemnino za filme, razne pristojbine in tudi to, da je na trgu zelo malo predvajalnega materiala, ki bi ustrezal moralnim in religioznim predsodkom njihovih ovčic. Če bodo pa zares posečali kino v potrebni meri pod vplivom župnišča in kaplanije, je eno gotovo: da se bodo kmalu otresli mnogih predsodkov, ki jim danes vežejo poglede in onemogočajo svobodno razmišljanje. Vprašamo se: kdo bo imel potlej koristi?

l **Slomškov dom v Laškem.** Prosvetno društvo in slovenski fantje v Laškem si hočejo postaviti svoj dom, v katerem bodo imeli veselice in druge prireditve. Da bolj vleče in da ljudi ne vedo, za kaj gre, so dali temu domu ime »Slomškov dom«. Naš občinski odbor je na seji letos 20. avgusta sklenil prispevati za ta dom 100.000 din in sicer prvih 50.000 din iz prebitka lanskega proračuna, nadaljnih 50.000 din pa iz prihodnjega proračuna. Seveda bi to podporo plačali vsaj 90-odstotno Laščani, ki ne čutijo nobene potrebe takega doma. Zato je g. dr. Roš vložil proti sklepu občinskega odbora pritožbo na nadzorno oblastvo. Sresko načelstvo je pritožbi ugodilo in razveljavilo sklep občinskega odbora zaradi nepravilnega postopanja. Tako bodo morali fantje še malo počakati s svojim domom.

Drevi in naslednje večere mednarodne rokoborbe v hotelu Union v Celju

NASTOPAJO:

Lehnert, prvak Evrope : **Mileusnić,** »Lika«
Ekvatore, prvak Italije : **P. Janeš,** prvak Jugosl.
Ali-Ben-Abdu, Afrika : **Mrna,** Češ. mor. protekt.

Cene prostorom: 7, 10, 12 in 15 din

l **Glasbena Matica v Laškem.** Laščani ne mislijo na ustanovitev novega glasbenega zavoda in konkurence celjski Glasbeni Matici, marveč preudarjajo, ali bi se ne dala v Laškem ustanoviti nekaka podružnica celjske Glasbene Matice, za enkrat na ta način, da bi hodil eden izmed učiteljev s celjske Glasbene Matice enkrat ali dvakrat na teden poučevat v Laško. Sedaj pošiljajo starši otroke v Celje. To so večinoma srednješolci, ki s tem izgubijo poleg dopoldneva za redni pouk še popoldan za glasbo in se tako ves dan mudijo v Celju. Zaradi tega marsikdo rajši opusti posečanje Glasbene Matice. Za enkrat bi naj morda poučevali v Laškem samo klavir, če bi bilo dovolj prijav, pozneje pa morda tudi violino. Kot pripravni prostor bi predlagali malo dvorano v Sokolskem domu. Klavir bi bil najbrž tudi na razpolago. Glasbena Matica v Celju naj bi se obrnila na interesente v Laškem. Morda bi se dala doseči ustanovitev take ekskurendne šole.

l **Pohotnež.** Dne 12. oktobra zjutraj je šla 12-letna delavčeva hčerka U. T. iz Lož na Šmiklavž v šolo. Na tako zvanih Štengah jo je pričakal neznan, približno 25 let star moški. Začel jo je nagovarjati, naj bi se mu vdala, in ji je ponujal dinar. Ko mu je hotela uiti, jo je vrgel na tla in ji hotel storiti silo. Dekle je začelo kričati. Ko so začeli prihajati ljudje, je pohotnež pobegnil. Orožništvo poizveduje za storilcem.

l **Plesne vaje v Sokolskem domu** so redno vsako nedeljo ob 20. Poučuje priznani plesni učitelj. Vpisnina 5 din, vstopnina 5 din. Vabimo vse ljubitelje plesa, da se polnoštevilno udeleže plesnih vaj.

l **Kino Laško** bo predvajal v soboto 21. t. m. ob 20.30 in v nedeljo 22. t. m. ob 16.30 in 20.30 velefilm **»V sedmih nebesih«**, v katerem nastopa ljubka Parižanka SIMONE SIMON. Tednik.

Radeče

r **Občinski sejem.** V sredo 11. t. m. je bil pri nas običajni občinski sejem. Iz bližnjih in daljnjih krajev je privabil številne kramarje, ki so razstavili svoje blago po stojnicah sredi trga. Prignane je bilo tudi nekaj živine. Zaradi slabega vremena je bilo v Radečah razmeroma malo sejmarjev. Kupčije so se razvijale šele popoldne. Cena goveje živine na živo težo je bila običajna. Krave in teleta pa so cenili kar počez. Zaradi slinavke in parkljevke, ki je razširjena v nekaterih srezih, ni bilo prignane toliko živine, kakor običajno, vendar pa je bila kupčija ponekod prav živahna, zlasti popoldne. Vsi so prišli na svoj račun, zlasti pa naši gostilničarji ki so prodali mnogo pijače in jedače.

r **Trgatev.** V naših krajih se je pred nekaj dnevi pričela trgatev. Grozdja je mnogo in je zaradi lepe solnčne jeseni zelo sladko. Obeta se torej dobra vinska kapljica, ki se je zlasti vesele naši kmetje, ki se vračajo od vojakov. Tudi količina vinske letine je zelo zadovoljiva. Vprašanje je le, kakšna bo cena cvička, ki je tako priljubljen med »Kranjci«. Zaenkrat točijo mošt po 4 do 4.50 din. Verjetno pa je, da se bo cena še zvišala.

r **Našim sadjarjem.** Ker se je ugotovilo, da se lahko koščice vseh vrst sadja uporabljajo v razne dobičkanosne svrhe, priporočamo našim sadjarjem, da vse koščice češpelj, sliv itd. spravijo in posušijo. Prišel bo čas, ko jih bodo lahko dobro prodali.

Krško

kr **Milo brenkanje.** V zadnjem času hodi po našem srezu neki gospod, ki zna milo peti in brenkati na strune. Včasih ga posluša kar 300 radovednežev. Zgodi se, da ga posluša tudi samo 30 ali pa troje gorečih privržencev. Poslušalci se pa nikakor ne morejo navaditi teh njegovih melodij. Marsikateri njegov zvest poslušalec se je že oglasil in začudeno spraševal, ali se je mogoče tako hitro navaditi nove »viže«? Kajti vsem je še dobro znano, da ta gospod pred 11. decembrom preteklega leta sploh ni znal tako lepih »viž«! Dolenjci smo sicer glasbeno precej nadarjeni. Kot sosedje Hrvatov poznamo več hrvatskih popevk. Te smo znali že lani pa tudi poprej popevati. Zato se nam prav čudno zdi, da se je gosposki pevec in glasbenik oglasil tako pozno s to vrsto pesmi in melodij in se jih naučil v tako kratkem času! Upamo, da pri vsem tem »lepem« popevanju ne bo prišlo več v srezu do pretepov in neljubih žrtev, kakor lani.

kr **Obiranje grozdja in jabolk** je končano. Pridelek je prav zadovoljiv. Kupcev za jabolka je bilo še precej in je bilo tudi prodanega mnogo sadja. Največ sadja so izvozili v Savinjsko dolino. Najboljše namizno sadje pa je bilo prodano v inozemstvo. Mnogo jabolk je letos vkletenih. Če bo cena primerna, bo v našem srezu na razpolago še dosti izbranih jabolk.

kr **Nov grob.** V krški bolnišnici je umrl preteklo soboto 88-letni delavec Avgust Alba. Pokojni je bil rojen v Trstu. V Krškem se je naselil pred 45 leti in je od takrat opravljal razna dela pri mestni občini. Polnih 25 let je prižigal po mestu obcestne petrolejke in to še kot 85-leten starček! Bil je pošten in marljiv delavec, zato ga bomo ohranili v dobrem spominu. Naj počiva v miru!

Podsreda

po **Naš »pragozdni« trg** se je do danes ponašal s šestimi starčki, rojenimi leta 1861., starimi torej 78 let ali skupno 468 let. Ti so cerkovnik Jože Penič, gostilničar Jože Zupan, lončarski mojster Leopold Preskar, poštni sel Maks Kos, mlinar Martin Debelak in kmet Matej Kunej. Razen zadnjega se še vsi veselijo razmeroma trdnega zdravja — znamenje zdravega »pragozdnega« podnebja. Pretekli teden pa je Mateja Kuneja zadela možganska kap, kateri se je v petek še pridružila srčna in Matej Kunej je za vedno zapustil svoje tovariše. V nedeljo smo ga v prisotnosti petih enako starih starčkov in ob veliki udeležbi občanov izročili materi zemlji. Bodi mu ohranjen lep spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

po **Desetletnica avtobusne proge Celje—Podsreda.** Sredi oktobra leta 1929., ko je bila dograjena nova cesta Lesično—Sv. Urban pri Slivnici, je mesto Celje otvorilo avtobusno progo Celje—Sv. Jurij—Žegar—Prevorje—Lesično—Pilštanj—Kozje—Podsreda. S to otvoritvijo se je kozjanski pragozd približal civiliziranemu svetu in prebivalstvo najbolj zaostalega sodnega okraja je dobilo priložnost, da pride v udobnem avtobusu do prometa, do železnice. Vseh 10 let vozi na tej težavni, zelo vijugasti cesti ob številnih prepadih po ostrih ovinkih brez vsake nesreče mestni šofer Franc Dobovšek, znan pod imenom »debeli Franček«. Ob desetletnici se zahvaljuje prebivalstvo »pragozda« mestnemu avtobusnemu podjetju v Celju za vzdrževanje prometa, »debelemu Frančku« pa čestitamo in želimo, da bi nas tudi nadaljnjih 10 let in še dalje srečno prevažal iz »pragozda« k prometu in nazaj domov.

Obisk pri svetovalcu v vseh težavah življenja

Celje, 20. oktobra.

V hotelu »Evropi« v Celju se je za nekaj dni nastanil naš mojster moderne psihografologije F. T. Karmah. V Celju ima dolgo vrsto prijateljev in prijateljic, ki si žele njegovih nasvetov v ljubezenskih, zakonskih, stanovskih, poslovnih, vzgojnih, zdravstvenih in najrazličnejših drugih zadevah. V svoji dolgoletni praksi si je pridobil neomajno zaupanje tudi pri nas, kakor tudi po vsej prostrani Jugoslaviji in daleč čez njene meje. Še nedavno se je mudil z največjim uspehom v Belgiji in Franciji, kjer je obiskal med drugim tudi kolonije naših izseljencev.

Kakor vedno, je tudi sedaj pri njem vedno živahno; neprestano prihajajo in odhajajo ljudje, ki iščejo pri njem sveta za svoje zamotane zadeve. Tu prihaja postavna mladenka. Ženina ima, poročiti bi se morala, pa jo mnogi od tega odvračajo. Skrb, ali naj stori ta usodni korak ali ne, in ali bo v zakonu s svojim izbrancem srečna ali nesrečna, jo mori. V tej stiski se zateka k mojstru F. T. Karmahu. Prinaša mu svoj rokopis in pismo svojega ženina. Karmah se zamisli, izvrši analizo obeh rokopisov, ugotovi značaj, temperament in vse okolnosti, ki so važne za skupno mnenje dveh mladih ljudi. Potem izreče svojo strokovno sodbo: da ali ne. Sledi zakonski mož. Podvomil je o zvestobi svoje »zakonske polovice«. Trdnih dokazov še nima, zato ga mori negotovost še dvakrat bolj. Karmah zopet študira. Tokrat k sreči ugotovi, da dvom v ženino nezvestobo ni upravičen. Zakon, ki je bil že na poti, da se spremeni v pekel, in se morda celo razbije, se zopet srečno uredi. Tako prihajajo potem fantje, dekleta, gospodične, gospe, gospodje vseh stanov in poklicev; srčne in zakonske zadeve so pač najbolj zapletene.

So pa tudi vmes ljudje, ki prihajajo h Karmahu bolj v prozaičnih zadevah. Mati ali oče bi rada spoznala značaj svojega otroka. Treba bi se bilo odločiti, kakšna pot v življenje naj se mu izbere. Ali je za šolo ali za obrt, ali za kaj drugega. Saj je uspeh v vsakem poklicu tako zelo odvisen od značaja, temperamenta in mnogih drugih lastnosti, ki žde v človeku in jih ni mogoče kar tako objektivno ugotoviti. Podjetnik bi se rad prepričal o zanesljivosti in sposobnosti svojih uslužbencev. Tudi ti se lahko pretvarjajo in skrivajo svoje resnično bistvo. Pisava jih vendarle izda. Analizi psihografologa Karmaha ne uide nobena podrobnost, pa če je še tako skrita. Pisava je ogledalo duše in se ne da nikdar tako ponarediti, da bi skrila temeljne lastnosti. Drugi iz poslovnega življenja se zanimajo za analizo značaja svojih poslovnih prijateljev. Težko je včasih zaupati neznanim ljudem posle, pri katerih gre za velike denarne vsote, za dobiček ali usodno izgubo. Karmah jim jih opiše in pove: ta je vreden zaupanja, oni ni. Potem slede včasih tudi ljudje, ki jih morijo telesne in duhovne depresije. Neuspehi v življenju jim jemljejo pogum do nadaljnjih korakov. Često je treba stopiti na popolnoma nova pota, da se najde izhod v novo, uspešno življenje. Včasih je vzrok nerazpoloženj bolezenska dispozicija. Morda bolezni sploh še ni, vsaj tako še ne, da bi se je človek zavedal. V pisavi se pa že napoveduje in odkriva svoje pogubne učinke. Kdor to ve, se lahko ubrani vsega bližajočega se zla in mu pravočasno uide.

Pa še nešteto drugih vprašanj mori ljudi, da se zatekajo k »čarodeju« F. T. Karmahu, ki pa v resnici ni prav nikak čarodej, saj njegovo delo ni prav nič skrivnostnega, ampak temelji na popolnoma znanstveni metodi eksperimentalne psihografologije, kakor jo dandanes pozna in priznava že ves svet. Nad 50 tisoč pisav je Karmah že preštudiral, na tisoče ljudem je z nasveti pomagal urediti pot v življenje, na tisoče hvaležnih občudovalcev ima po vsej Sloveniji, Jugoslaviji in Evropi; povsod ga že poznajo in cenijo. Nič ni tedaj čudnega, da je tudi v našem Celju predmet pozornosti in zanimanja. Nedavno je prišel iz Francije, iz Celja odide dalje po Jugoslaviji in Bolgariji in čez nekaj mesecev bo kdo ve že kje v kakem evropskem središču. Povsod ga pričakujejo, povsod pišejo o njem, povsod je svetovalec in tolažnik neštetih tisočev ljudi vseh starosti, spolov in poklicev, od delavca do uradnika, od uslužbenke do filmske zvezde. Pisano in bogato je življenje našega velikega modernega eksperimentalnega psihografologa F. T. Karmaha. Kdor ne verjame, naj se sam prepriča!

F. T. Karmah je pisec epohalne knjige »Naš život i okultne tajne«, ki jo lahko kupite osebno pri piscu. Kupec knjige dobi brezplačno življenjsko analizo. Knjiga je velike važnosti in koristi zaradi spoznavanja samega sebe, kakor tudi svojih bližnjih. V Celju ostane F. T. Karmah do 29. oktobra.

Zemunska vremenska napoved za soboto 21. t .m.: Pretežno oblačno in deževno.

Razno pohištvo

kuhinjsko kredenco (novo), omaro, posteljo, mizo itd. prodam. Celje, Ipavčeva 14/I desno.

Učenca

z dobrim šolskim uspehom sprejmem takoj v špecerijsko trgovino. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe s spričevali na: Josip Plavc, trgovina, Celje.

Stanovanje

v novi hiši, soba, kuhinja s pritiklinami in predsobo se takoj **odda**. Ponudbe na upravo lista pod »Mirna stranka«.

3 sobe in kuhinja

se oddajo s 1. novembrom ali 1. decembrom. Vprašati na Polulah št. 1 pri Celju.

ZVEZNA TISKARNA
CELJE, STROSSMAYERJEVA UL. 1
LASTNA KNJIGOVEZNICA

Lepe tiskovine, kakor: lepake, letake, prospekte, stenske in žepne koledarje, diplome, srečke, časopise, knjige, cenike ter vse reklamne tiskovine za trgovce v eni in več barvah vam solidno izgotovi

Nogavice

vseh vrst, **oblačila** damska, moška, otroška tudi po meri dobite najcenejše v trgovini - pletilnici »Mara« Pongračič, Celje, Slomškov trg 1.

BARVE
LAKI
FIRNEŽ
ČOPIČI
S. HOLOBAR - CELJE
SLIKARSTVO IN TRGOVINA BARV

ELEKTRIČNE ŽARNICE
dobite pri tv.
K. Loibner - Celje - Kr. Petra c. 17
TELEFON 120

Cenj. občinstvu se priporoča tvrdka
Anton Lečnik
zaloga ur, zlata, srebrnine, optika itd.

Celje, Glavni trg

Izkušen optik na razpolago!

Kdor oglašuje, ta napreduje!

POZOR!

Ravnokar je prispela nova pošiljka vina in sicer: Prima **dingač, vugava, opolo,** in domača **portugalka** — Vsako sredo in petek direktna pošiljka vsakovrstnih **morskih rib**, pečene na gardeli ali kakorkoli na lastno željo — Vsako sredo in petek dobite **ribji brodet** s špageti — Ražnjiči, čevapčiči in razna druga jedila — Vse to dobite v **RESTAVRACIJI NARODNEGA DOMA V CELJU**
Priporoča se **ZVONKO BLAŽEVIĆ**

Franjo Dolžan - Celje
kleparstvo, vodovodne instalacije
strelovodne naprave
Za kresijo 4
Telefon 245
Prevzema vsa v zgoraj navedene stroke spadajoča dela in popravila — Cene zmerne — Postrežba točna in solidna

Celjska posojilnica d. d. v Celju

JE NAJSTAREJŠI NARODNI DENARNI ZAVOD V CELJU

Vse hranilne vloge, vložene pri
CELJSKI POSOJILNICI D. D. V CELJU
so varno naložene, se ugodno obrestujejo in se izplačujejo točno v gotovini

Denar, naložen v domač denarni zavod, donaša koristi vsemu domačemu narodnemu gospodarstvu

NALAGAJTE SVOJE PRIHRANKE V **Celjski posojilnici d. d. v Celju - Narodni dom**

TELEFON ŠT. 22
POŠT. ČEK. RAČ. 10-591
CENTRALA: CELJE, NARODNI DOM
PODRUŽNICI: MARIBOR, ŠOŠTANJ

Urejuje in za konzorcij »Nove dobe« odgovarja **Rado Pečnik** — Za Zvezno tiskarno v Celju **Josip Kladnik** — Oba v Celju